

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-25 ta' Mejju, 2006

Citazzjoni Numru. 1518/1999/1

Thomas u Marlene Mansfield

Versus

C. Attard Construction Co. Ltd

Din il-kawża hija dwar appalt.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-atturi kienu qabbdu lis-soċjetà konvenuta tibnilhom *swimming pool* fid-dar tagħhom f'Baħar iċ-Ċagħaq. Ix-xogħlijiet tlestew f'Ġunju ta' l-1993, iżda meta s-*swimming pool* giet biex tintuża ħargu ħsarat li minħabba fihom beda jintilef l-ilma. Is-soċjetà konvenuta kemm-il darba fittxet li ssewwi dan id-difett, u għal xi tmintax-il xahar il-*pool* ffit li xejn kienet titlef ilma. Wara, iżda, il-ħsarat komplew jikbru u dehru wkoll xquq orizzontali. Is-soċjetà konvenuta iżda baqgħet tgħid illi dawn ma kinux minħabba difett strutturali u li setgħu jissewwew.

Matul dan iż-żmien, l-atturi kemm-il darba fittxew li jsewwu l-ħsarat bi flushom, u kellhom jixtru kwantità ta' ilma.

F'Jannar ta' l-1998 qabbdum lill-Perit Noel Debattista biex jara x'inhi l-kawża tal-ħsarat; wara li saru xogħlijiet esplorativi taħt id-direzzjoni tal-perit instab li kien hemm ħsarat strutturali għax il-bini ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa.

Is-soċjetà konvenuta kienet mgħarrfa b'dan kollu u kienet imsejha biex issewwi l-ħsarat għaliex fin-nuqqas jitqabbdum kuntrattur ieħor. Il-konvenuta kemm-il darba wiegħdet li kienet sejra ttranga s-sitwazzjoni iżda baqgħet ma għamlet xejn. L-atturi għalhekk qabbdum lil ħaddieħor jagħmel it-tiswijiet, taħt id-direzzjoni tal-Perit Noel Debattista. Għal dawn ix-xogħlijiet l-atturi ħallsu tlitt elef, ħames mija u wieħed u għoxrin lira u sebgħa u sittin ċenteżmu (Lm3,521.67), barra seba' mija u tlieta u disgħin lira u erbgħin ċenteżmu (Lm793.40) spejjeż li għamlu qabel ma saru x-xogħlijiet, b'kollox erbat elef, tliet mija u ħmistax-il lira u seba' ċenteżmi (Lm4,315.07).

Billi għalxejn sejhu lill-konvenuta biex tħallashom dan l-ammont, l-atturi fetħu din il-kawża u qegħdin jitolbu illi l-qorti, wara li tgħid illi x-xogħol li sar mis-soċjetà konvenuta fis-*swimming pool* ta' l-atturi f'Baħar iċ-Ċagħaq ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa, tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-atturi erbat elef, tliet mija u ħmistax-il lira u seba' ċenteżmi (Lm4,315.07) spejjeż li għamlu biex sewwew is-*swimming pool*. Qegħdin jitolbu wkoll l-imgħax mill-20 ta' Novembru 1998 u l-ispejjeż, fosthom dawk ta' ħames ittri bonarji u ta' ittra ufficjali.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. ma hijiex kontradittoriċi leġittima u ma għandha x'taqsam xejn mal-ftehim ta' appalt tad-9 ta' Settembru 1987;
2. l-azzjoni ta' l-atturi waqgħet bi preskrizzjoni taħt l-art. 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili;
3. hi qatt ma wiegħdet xejn u qatt ma ammettiet xejn, u ma taħtix għad-danni; u
4. l-atturi ma dehrux quddiem il-qorti, kif kellhom jagħmlu, qabel ma bdew ix-xogħlijiet ta' tiswija.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża għaw hekk:

B'kitba privata tad-9 ta' Settembru 1987 sar ftehim ta' appalt bejn l-attur Thomas Mansfield u Carmelo Attard dwar xogħlijiet ta' bini – fosthom bini ta' *swimming pool* – fil-proprjetà ta' l-atturi. Dan ix-xogħol tlesta minn Carmelo

Attard u mis-soċjetà konvenuta fl-1988. Billi Attard kellu jagħmel biss l-istruttura tal-*pool* u mhux il-kisi tagħha, u l-atturi dak iż-żmien ma kellhomx flus biżżejjed biex jagħmlu x-xogħol li kien fadal fil-*pool*, kien biss fl-1993 illi l-*pool* tlestiet minn kuntrattur ieħor. Bejn l-1988 u l-1993, il-*pool* kienet vojta u mikxufa.

Meta mbagħad l-atturi mlew il-*pool* bl-ilma baħar biex ikunu jistgħu jużawha, sabu li kienet qiegħda tagħmel l-ilma. Billi jgħidu illi l-ħtija għal dan kienet tas-soċjetà konvenuta, għax ix-xogħol strutturali ma sarx sew, l-atturi riedu illi x-xogħlijiet ta' tiswija jsiru mis-soċjetà konvenuta, iżda l-partijiet ma waslux għal ftehim. Wara ħafna żmien, l-atturi qatgħu qalbhom li jaslu mal-konvenuta u għalhekk qabbd u lil terzi biex jagħmlu x-xogħlijiet, u llum il-*pool* ma għadhiex tagħmel ilma. Għal dawn ix-xogħlijiet ħallsu l-atturi, u issa qegħdin ifittxu lill-konvenuta biex jiġbru dawn l-ispejjeż mingħandha.

L-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuta hija illi ma hijiex kontradittoriċi leġittima għax ma kinitx parti fil-ftehim ta' appalt, li sar bejn l-attur u Carmelo Attard *proprio*. Għalkemm Carmelo Attard huwa direttur tas-soċjetà attriċi, fuq il-kitba tad-9 ta' Settembru 1987¹ ma iffirmax fisem is-soċjetà u għalhekk għandu jitqies li ntrabat fisem. Barra minn hekk, qabel ma nfetħet il-kawża, meta kienet għaddejja korrispondenza bejn il-partijiet dwar il-pretensjoni ta' l-atturi, l-avukat tas-soċjetà konvenuta b'ittra tat-30 ta' Novembru 1998² kien wissa lill-avukat ta' l-atturi illi "s-soċjetà [C. Attard] Construction Co. Ltd ma tiċċentra xejn fil-kwistjoni stante li l-appalt ma ġiex kommissjonat mill-klijent tiegħek lil dik il-kumpanija".

L-attur iġid ukoll illi l-kuntrattur kien qabbadhulu l-Perit Arthur Cutugno³, u meta dan il-perit kejjel ix-xogħlijiet biex ħareġ il-kont fl-14 ta' Diċembru 1987, fuq dan il-kont niżżel illi kien għal "*works carried out by Carmelo Attard for Tom Mansfield at Baħar iċ-Ċagħaq*".

Min-naħa l-oħra, il-kont għax-xogħlijiet maħruġ fl-24 t'Ottubru 1988⁴ inħareġ mis-soċjetà konvenuta, u jitlob ħlas għal "*works carried out by Mr Carmelo Attard (on*

¹ Foll. 35 et seq.

² Fol. 106.

³ Ara x-xhieda ta' l-attur fis-seduta tat-13 ta' Novembru 2001, fol. 61.

⁴ Fol. 124.

behalf of C. Attard Const. Co. Ltd) for Mr Tom Mansfield at Baħar iċ-Ċagħaq". L-attur ukoll iġhid illi meta iffirma l-kitba tad-9 ta' Settembru 1987 ma kienx jaf li Carmelo Attard kien qiegħed jidher f'ismu proprju. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom l-atturi jgħidu wkoll illi l-fatt illi x-xogħol sar minn impjegati tas-soċjetà konvenuta b'għodod u inġenji tagħha, u l-fatt illi saru f'lasijiet lis-soċjetà konvenuta, ikomplu jsaħħu l-argument tagħhom illi l-ftehim sar mas-soċjetà.

Il-qorti hija tal-fehma illi x-xhieda turi ċar illi l-attur ħalla f'idejn il-Perit Cutugno biex iqabbadlu kuntrattur; ma jidhirx illi għall-attur kienet tagħmel differenza min iqabbadlu għax qagħad fuq il-perit. Il-perit kellu f'moħħu li jqabbad lil Carmelo Attard personalment⁵, u l-kont ħarġu dwar xogħlijiet magħmula minn Carmelo Attard, mhux mis-soċjetà konvenuta. Il-kuntratt kien iffirmit minn Carmelo Attard, u isem is-soċjetà mkien ma jidher fuq il-kuntratt.

Il-fatt illi x-xogħlijiet saru minn impjegati tas-soċjetà konvenuta b'għodod tagħha ma jfissirx illi s-soċjetà daħlet flok Carmelo Attard bħala parti fil-ftehim ta' appalt, għax Carmelo Attard seta' jqabbad lis-soċjetà b'sub-appalt bla ma b'hekk jinġeles hu mill-ftehim u jdaħħal lis-soċjetà floku.

Tassew illi l-kont ta' l-24 t'Ottubru 1988 inġareġ mis-soċjetà konvenuta għal "*works carried out by Mr Carmelo Attard (on behalf of C. Attard Const. Co. Ltd) for Mr Tom Mansfield at Baħar iċ-Ċagħaq*", iżda dak il-kont inġareġ wara li kien sar u twettaq il-ftehim, u dak li jiġri wara li jkun sar il-ftehim ma jibdix il-partijiet. Lanqas ma jistgħu l-atturi jilmentaw illi kienu mqarrqa b'dak il-kont, għax l-ittra ta' l-avukat tas-soċjetà konvenuta tat-30 ta' Novembru 1998 wissiet lill-atturi, qabel ma fetħu l-kawża fit-28 ta' Ġunju 1999, illi l-pretensjonijiet tagħhom kienu qegħdin iressquhom kontra l-parti żbaljata.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti hija tal-fehma illi ma tistax ma tilqax l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta: tgħid illi s-

⁵ Ara x-xhieda tal-Perit Arthur Cutugno fis-seduta tal-31 ta' Jannar 2002, fol. 173.

Kopja Informali ta' Sentenza

soċjetà konvenuta ma hijiex kontradittori leġittima u għalhekk teħlisha mill-ħarsien tal-ġudizzju.
L-ispejjeż kollha tal-kawża għandhom iħallsuhom l-atturi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----